

6.1.96.

০০৫৭

দৌহারলী ।

শ্রীমহানন্দ বকরা ।

অসমীয়াৰ দ্বাৰা তৈয়াৰী

“মালতী বিলাস-তেল।”

সকলো প্ৰকাৰ মুৰব বেমাৰৰ নিমিত্তে বজা দৰব।
গন্ধ অতি মধুৰ ও অধিকক্ষণ স্থায়ী। বেচ চিচাত ৫০
অনা মাত্ৰ। একেলগে ৬ ছয় চিচা নিলে মাচুল আমি
নিজে দিওঁ।

“সুগন্ধি বদন বঞ্জন।”

শালমন, চেনীপৰা, মুখফাটা গাল ফাটা আদি মুখৰ
সকলো বেমাৰৰ মহৌষধ। গন্ধ অতি মধুৰ। বেচ
চিচাত ১০ অনা। ডজনত ৫০ পাঁচ টকা মাচুল সুকীয়া।

দেশীয় এচেঞ্চ

“কনক-লতা।”

সকলো প্ৰকাৰ দেশী বিলাতী এচেঞ্চতকৈ ভাল।
বেচ চিচাত ১০ এটকা। ডজনত ৯০ ন টকা। মাচুল
সুকীয়া।

চোল এজেণ্ট :—লক্ষ্মীগোপাল এজেণ্টী।

আঠঘৰিয়া আসাম।

৩১/৫/২০
১৭/৫/২০
২০/৫/২০

দৌহাবলী।

অৰ্থাৎ

মহাত্মা কবীৰ আৰু তুলসীদাসৰ হিন্দী দৌহাব
মূল আৰু ভাঙ্গনী।

ডাক্তৰ শ্ৰীমহানন্দ বৰুৱা প্ৰণীত।

প্ৰথম ভাঙ্গণ।

আঠঘৰিয়া—আসাম,

লক্ষ্মীগোপাল এজেণ্টীৰ পৰা

শ্ৰীনবীনচন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত।

বেচ ১০ অনা মাথোন।

০০৫৭

। চিত্রাবলী ।

১৮৮৫

প্রকাশিত কলিকাতা চিত্রাবলী প্রকাশ

। চিত্রাবলী প্রকাশ

PRINTED BY SARATSASI RAY

। চিত্রাবলী প্রকাশ

AT THE NEW ARTISTIC PRESS

1, RAM KISSEN DASS LANE, CALCUTTA.

। চিত্রাবলী প্রকাশ

। চিত্রাবলী প্রকাশ

। চিত্রাবলী প্রকাশ

। চিত্রাবলী প্রকাশ

। চিত্রাবলী প্রকাশ

উচ্চগা ।

পবন পূজনীয়

স্বর্গীয়

বায় কালীপ্রসাদ চলিহা বাহাদুর

। মোমাইদেউর

পবিত্র স্মৃতির উদ্দেশে

এই ক্ষুদ্রপুথিখনি

উচ্চগা

করা হল ।

—গ্রন্থকার ।

পাতনি ।

মহাত্মা কবীৰ আৰু তুলসীদাসৰ দৌহাবিলাক ইমান
শুৱলা আৰু নীতিপূৰ্ণ যে সেই বিলাকৰপৰা কিছুমান বা
বাছি অসমীয়া ভাঙ্গনী কৰাৰ লোভ সামৰিব নোৱাৰিলে।
গোটেই বিলাক দৌহাৰ পত্নানুবাদ কৰা এই লিখকৰ পক্ষে
অসম্ভৱ। তদুপৰি জাতি-ধৰ্ম্ম-নিৰ্ব্বিশেষে সকলোৱে পঢ়ি
পৰাকৈ বাইজৰ আগত দৌহাবিলাক দাঙ্গি ধৰাহে মো
অভিপ্ৰায়। গতিকে, বিশেষকৈ 'বামনাম' 'হৰিনাম'
থকা দৌহাবিলাক ইচ্ছা কৰিয়েই বাদ দিয়া হৈছে।

এই কাৰ্য্যত কিমান দূৰ কৃতকাৰ্য্য হোৱা গৈছে তা
বিচাৰক পাঠকসকলহে, লিখক নহয়।

এই পুথিখনি প্ৰণয়ন কৰোঁতে শ্লোকবি শ্ৰীযুত হিতেশ্বৰ
বৰবৰুৱা প্ৰিয়বন্ধু শ্ৰীযুত পদ্মধৰ চলিহা এম-এ আৰু মিষ্টা
চৈফ্ উদ্দিন আহমদ, বি,-এচ্-চিৰপৰা লিখকে বহুত উদগ
পাইছে ; গতিকে এই ক্ষুদ্ৰ পাতনিতে তেখেতসকলৰ নৈ
শলাগ লোৱা হৈছে।

কবীৰৰ দোঁহা।

(মূল আঁক ভাঙ্গনো ।)

(2)

কামী, ক্রোধী, লালচী ইন্সে ভক্তি না হয় ।
ভক্তি কবে কৈ সুৰমা জাত বরণকুল খোয় ॥

কামাসক্ত, ক্রোধাতুৰ, লোভী মানুহৰ
ভক্তিলাভ জ্ঞানিবা ন হয় ;
যি কৰিব পাৰে ভক্তি এৰি জাতি কুল
ভক্তিলাভ সিজনৰ হয় ।

(२)

হৰ্ষ বড়াই দেখ কৰ ভক্তি কৰে সংসাৰ ।
যব্ দেখে কিছু হীনতা অওৰণ ধৰে গোঁড়াৰ ॥

সংসারের লোকে হর্ষ-মান দেখি
ভক্তি প্রকাশ কবে ;
দেখিলে হীনতা কিবা তেওঁ লোকে
তেতিয়া ভক্তি এবে ।

দৌহাবলী ।

(৩)

যাঁহা প্রেম তাঁহা নেম নহি তাঁহা ন বুধ ব্যাওহাৰ ।
প্রেম মগন যব মন ভয়া তব কোন গিনে তিথিবাব ॥

ব'ত প্রেম আছে   ত'ত বীতি নাই,
নাইবা বুদ্ধি বিচাৰ ;
হয় যেবে মন   প্রেমত মগন,
গণে কোনে তিথি-বাব ?

(৪)

বিবহা বিবহা মত কহ বিবহা হায় সুলতান ।
যা ঘট বিবহা ন সঞ্চাবে সো ঘট জান মশান ॥

বিবহীক 'দুখী' জ্ঞান নকৰিবা তুমি,
বিবহীয়ে' বাদ্‌চা জানিবা ;
যিজনৰ শবীবত   বিবহ সঞ্চাব
নহয়, সি শ্মশান ভাবিবা ।

(৫)

সাঁচ ববাবৰ ভপ নেহি বুট ববাবৰ পাপ ।
যাকে হিবদে সাঁচ হে তাকে হিবদে আপ ॥

নাই ভপ সত্যৰ নিচিনা,
নাই পাপ মিছাৰ নিচিনা ;
সত্য আছে যাব হৃদয়ত,
নাই নিজে ভগৱান জানা ।

দৌহাবলী ।

৩

(৬)

নিন্দক দূৰ না কিজিয়ে কিজৈ আদৰ মান ।
নিবমল তন মন সব কৰে ওয়াকে আনহি আন ॥

নিন্দকক দূৰ নকৰিবা,
কৰা তাক আদৰ-সন্মান ;
কাৰণ সি পৰ-নিন্দা কৰি
নিবমল কৰে দেহ-মন ।

(৭)

নিন্দক সে কুত্তা ভালো যো হঠকৰ মাঁড়ে বাৰ ।
কুত্তা সে ক্রোধী বুৰা যো গুৰু দিয়াওয়ে গাৰ ॥

নিন্দকতকই   কুকুৰেই ভাল,
হঠাতে ভুকে কুকুৰে ;
নিন্দকে কিন্তু   অলক্ষিতে চোৰ ।
অনিষ্ট সাধন কৰে ।

কুকুৰতকই   খজাল অধম,
কাৰণ খজালজনে
খজৰ বশত   গুৰুকেই গালি
পাবি থাকে নিজ মনে ।

(৮)

কুশল কুশলহি পুছতে জগমে বহাল কোয় ।
জবা মুই না ভয় মুবা কুশল কাঁহাসে হোয় ॥

দৌহারলী ।

‘কুশল মঙ্গল’ সকলোরে সোধে,—

জগতে কেও নবয় ;
বিটো জগতত জবা-মৃত্যুভয়,
তাত কি ‘কুশল’ হয় ?

(৯)

পানি মিলে ন আপকো আওবণ বখশত ফিব ।
আপন মন নিশ্চয় নাহি আউব বাঁধাওত ধীব ॥

পানী নাই নিজে খাবলই,

আনক খুরাব খোজে ফীব ;
থিব নাই আপোনার মন,
কবলই হোরা হয় ধীব !

(১০)

শও পাপনকা মূল হায় এক কপেয়া বোক ।
সাধু হোয় সংগ্রহ কবে মিটেনা সংশয় শোক ॥

এটকা নগদ কপো শ’ পাপব মূল,—

সাধু হই যি ধন গোটার,
হুগুচে সংশয়-শোক সি সাধুজনব
কোনো মতে, জানিবা নিশ্চয় ।

(১১)

নাম বতন ধন পায় কব গাঁঠী বাঁধন খোল ।
নাহি পণ নাহি পাবখু নাহি গাহক নাহি মোল ॥

দৌহারলী ।

নাম-বত্ত যদি পোরা তুমি,

নেমেলিবা, যত্নে বান্ধি থোঁরা ;
পণ, পবাকক নাই তাব,
গ্রাহক বা মূল্য নাইকিয়া ।

(১২)

কথা শুখা খায় কব ঠাণ্ডা পানি পী ।
দেখ পবাই চৌপড়ী কেঁও লালচাবে জী ॥

শুকান বা বাহী বস্ত খাই

পিয়া চৌচা পানী, ক্ষতি নাই ;

লোকব উত্তম খাণ্ড চাই *

লোভ কবা মঙ্গল নহয় ।

(১৩)

বিনা কহে হুঁ সৎপুরুষ পবকো পুঁবে আশ ।

কৌন কহতহৈ সুবকৌ ঘব ঘব কবত প্রকাশ ॥

সাধুলোকে পূর্ণ কবে পবব আশাটি,

যদিওবা নিবিচাবে পবে ;

চোরী, স্বর্ঘ্যদেবোকেনে বিনা প্রার্থনাতে

বিতবে পোহব ঘবে ঘবে ।

দৌহারলী ।

(১৪)

অবিকে কবমে' দিজিয়ে অওসবকো অধিকাৰ ।
জ্যে' জ্যে' দ্রব্য লুটায় হৈঁ তৌ যশ বিস্তাৰ ॥

সমৰ্পণ কৰা তুমি শত্ৰুৰ হাতত

বস্তু বিতৰণ কৰা ভা ব;—

তোমাৰ সি যত বস্তু বিলায় সিমানৈ

তোমাবেই যশ বিস্তাৰ ।

(১৫)

ডব পাবশ ডব পৰম গুণ ডব কৰণী ডব সাব ।

ডবতা বহে সো উববে গাফিল খায় মাৰ ॥

ভয়েই পবশ-মণি, * ভয়েই পৰম গুণ

ভয়েই কৰম, মাথোঁ ভয়েই হে সাব ;

মবণ-ভয়ত নবে প্রভুক শ্রবণ কৰে,

সজ কাম কৰে আক ভয়ত পাপৰ ।

(১৬)

সদগুণ পাওয়ে ভেদ বাতাওয়ে কান কৰে উপদেশ ।

তব কয়লা কি ময়লা ছুটে যব আগ্ কৰে প্রবেশ ॥

একাবৰ ভিতৰত অগনি সোমালে

হয় যেনে মলিনতা দূৰ,

সদগুণ পাই তেনে উপদেশ ভেদ

পালে হয় ব্রহ্মজ্ঞান তাৰ ।

* পবশ-মণি—স্পর্শমণি (philosopher's stone) ।

দৌহারলী ।

(১৭)

বিপদ বৰাবৰ সুখ নহি যো খোড়া দিন হোই ।

লোক বন্ধু মৈত্ৰতা জান পড়ে সব কোই ॥

বিপদ যদিহে হয় ক্ষণস্থায়ী,

তাতকই সুখ নাই ;

বিপদ-কালত বন্ধু-বান্ধবক

ভালকই চিনা যায় ।

(১৮)

যাঁহা সূমতি তাঁহা জানিয়ে সম্পত্তি আপু আই ।

যাঁহা কুমতি তাঁহা জানিয়ে নিপত্তি হোয় সাদায় ॥

সজ বুদ্ধি থকা লোকৰ কাষলৈ

সম্পত্তি নিজেই যায় ;

কুমতি লোকৰ কিন্তু যে বিপদ

ঘটি থাকে সৰ্বদায় ।

(১৯)

বোল্কে মোল নহি যো কহনে জানে বোল্ ।

হৃদয় তৰাজু তৌলকে তবল্ বোলকে খোল ॥

কথা যদি কব পৰা যায়,

তেন্তে সি কথাৰ মূল্য নাই ;

হৃদয়-তজুত জুখি-মাখি

কথা কোৱা ভালকই দেখি । *

* দেখি—বিচাৰ কৰি ।

দোহারলী ।

(২০)

বসন সাজ কব বে মন ধব গবীবি বেশ ।
শীতল বোলি লেকে চল সবহি তোমাৰা দেশ ॥

হেব মন, জিভা নিকা কবি
ধব তই দুখীয়াব বেশ ;
মিঠা কথা ব্যবহাৰ কব ;—
হব তোৰ বিদেশো স্বদেশ ।

(২১)

কৌটকা কিস্কা ধন হবে কোকিল কিস্কে দে ।
মিঠি বাত্‌সে পিকবব জগৎ বশ কবকে লে ॥

কাউবীয়ে কাৰো ধন হবণ নকবে
কুলিয়ে নকবে ধন দান ;
মউ-সনা কথাবেই কিন্তু পিকববে
জগতক কবিছে অধীন ।

(২২)

বাজা বাজ্য বশ কবে ঘোঁকা কব বণ জই ।
আপনা মনকো বশ কবে যো সবকা সেবা সোই ॥

বজাই কবে বাজ্য শাসন,
বুজাকবে কবে বণ জয় ;
আপোন মনক বশ কবে
ঘেষে, খেঁচ বীৰ তেৰে হয়

দোহারলী ।

(২৩)

অর্থ অনর্থ কবহি জগত মাহি ।
দেখহুঁ মন সুখ লেশো নাহি ॥
যাকো ধন তাকো ভয় অধিকা ।
ধন কাৰণ মাৰত পিতু লাড়কা ॥
ধনেতে পতিহি বিঘাতহি নাৰী ।
ধনেতে মিত্র শত্রুতাকাৰী ॥
ধন-মদ নব অন্ধেৰ জগ ক্যায়সে ।
দেখনমে নহি বতৌ ধি য্যায়সে ॥

অর্থ অনর্থৰ মূল সংসাৰৰ মাজে,
চোৰা মন, লেশ-মাত্র সুখ নাই ধনে ;
যাব ধন আছে, তাৰ ভয় আছে বেচি,
পুত্রে কবে পিতৃহত্যা ধনৰ কাৰণে ।
অর্থলোভে পতিহত্যা কবিছে পত্নীয়ে,
ধনতেই মিত্রজনো শতুক হইছে ;
ধন-মদ-মত্ত নবে অন্ধলাব দৰে
নেদেখে-নেমেলে যিটো কবিব লাগিছে ।

(২৪)

ছোড়হুঁ ছয় দোষ সদা যো চাহ কল্যাণ ।
নিদ্রা তন্দ্রা ক্রোধ ভয় আলস দীৰ্ঘগুমান ॥

দোহাবলী ।

নিদ্রা, তন্দ্রা, ক্রোধ, ভয়,

এলাহ, দীর্ঘস্থলতা ;—

এব' এই ছয় দোষ,

যদিহে কল্যাণ মাতা । *

(২৫)

পুরুষগকো গুণ বর্ষ ছায় নহি ছোড়হু' হিত জান ।

অনালস্য অনসূয়া ক্ষমা ধৃতি অক সত্য সুদান ॥

নিবালশ্র, অনসূয়া, †

ক্ষমা, ধৃতি, সত্য, দান,—

পুরুষের ছটি গুণ

নেবাই কর্তব্য-জ্ঞান ।

(২৬)

নিপট অবুধ সমঝে কথা বুধজন বচন বিলাস ।

কপলু' ভেক ন জানহি' অমল কমল কি বাস ॥

ভেকুলীবিলাকে পদব মোবত

বুজিব নোরাবে যেনে,

মূর্খবিলাকে ও

পণ্ডিতের গুণ

গোবর নুবুজে তেনে ।

* মাতা—কামনা কবা ।

† অনসূয়া—ঈর্ষ্যাহীনতা ।

দোহাবলী ।

(২৭)

কো কীজৈ ঐসো যতন যাতে কাজ না হোয় ।

পবত পৈ খোদৈ কুয়া কৈসে নিকসৈ তোয় ॥

নকবিবা এনে কোনো কামত যতন,

যিটো কাম সিদ্ধ নহয় ;

পর্বতের ওপবত খান। যদি নাদ

ভাবপবা পানী কি ওলায় ?

(২৮)

গোধন গজধন বাজিধন আওর বতন ধন থান ।

যব আওয়ে সন্তোষ ধন সব ধন ধূল সমান ॥

মনব মাজত

সন্তোষ-ধনব

যেতিয়া হয় উদয়,

গরু, হাতী, ঘোঁরা, অশেষ বতনো

ধূলির সমান হয় ।

(২৯)

শাকট সঙ্গ ন কিজিয়ে দূরহি বাইয়ে ভাগ ।

বাসু কব ন পর্জিয়ে তাঁও কুছ ন লাগে দাগ ॥

নকবিবা কেতিয়াও পাষণ্ডের সঙ্গ,

দেখিলেও দূরতে পলারা ;

হুচুবা, যদিহে হয় তাবে সতে থকা,—

তেনে হলে কলঙ্ক নে পাবা ।

(৩০)

বুঁদ আঘাত সহে গিবি ব্যায়সে ।

খলকে বচন সন্ত সহে ত্যায়সে ॥

পর্কতে বিদবে সহে

আঘাত পানীধাৰিব,

সিদবে খলব কথা

সহি থাকে সাধু নব । *

(৩১)

মেৰা মুঝকো কুছ নহি যো কুছ হায় সো তোৰ ।

তেৰা তুঝকো সোপতে ক্যা লাগে গা মোৰ ॥

নাই একো মোৰ প্রভু, যদি কিবা আছে

সকলোটি জানা তোমাৰেই ;

তোমাব সম্পত্তি হেৰা তোমাক দিবলৈ

কোনো কষ্ট মোৰ আক নাই ।

(৩২)

যো তুকেঁ কাঁটা বুঁয়ে তাকি বোই তু ফুল ।

তোকোঁ ফুলকে ফুল হেঁয়, তা কোঁ কাঁটা হৈ ত্রিশূল ॥

যদি কোনোবাই তোমাব বিপক্ষে

কাঁইটকে পুতিথয়,

সিঁটা ফুল,—তাব

কাঁইট ত্রিশূল,

ফুল তো ফুলেই বয় ।

* নব—নবে অর্থাৎ লোকে ।

(৩৩)

য়্যায়সে জনসব বীচমে বহত ভেক মেক ভুঙ্গ ।

ভেক না পায়ে ভেদ কছু ভুঙ্গ পিওত সাবঙ্গ ॥

যতপি সাধু অসাধু জন বহত একহি ঠাই ।

সজ্জন গহত সাব শতম নীচ গহত কছু নাই ॥

বিলব মাজত যেনে বাস কবিলেও

ভেকুলীয়ে নোরাবে ভুগিব

পছম-ফুলব গোক-মধু, ভোমোবাই

পাবে কিন্তু তাক চুহি নিব,

ভেনেকৈয়ে অসাধু বা সাধু থাকিলেও

সংসাবত, সাধুলোকে সাব

ভাগটি গ্রহণ কবে, কিন্তু অসাধুরে

নোরাবে কবিল একো ভাব ।

(৩৪)

বহত পসাবা জিন কব কব খোড়ে কি আশ ।

বহত পসাবা যিন কিয়া তেভি গেয়ে নিবাস ॥

ন কবিবা বহ আড়ম্বর ;

কব' মাথোঁ অলপকে আশ ;

বেচি আশা কবে যিটো জনে

তেও শেষে হয়গৈ নিবাস ।

দৌহারলী ।

(৩৫)

কবীর নোই পীর হায় যো জানে পব পীড় ।
যো পব পীড় না জানই সো কাকের বেপীর ॥

পবব হুখত যি জন হুখিত,
তেবেই দেবতা জানা ;
নুবুজে যি জনে অইনব হুখ,
পাষও, নিষ্টবমনা ।

(৩৬)

তববব সববব সমুজন চৌথে ববথে মেহ ।
পবমাবথকে কাবণে চাঁবো ধাবে দেহ ॥

গছ, বিল, সাধুজন আক জলধব,—
এই চাবিটি বাচিছে কাবণে পবব ।

(৩৭)

ইহ জগ কোটি কাটকি চঁহ দিশ লাগি আগ ।
ভিতব বহে যো জ্বল মুয়ে সাধু উববে ভাগ ॥

ই জগৎ কোটি কোটি কাঠেবে নিশ্চিত,
চাবিও কাষত তাব লাগিছে অগনি;
জ্বলি-পুৰি যবে ঘিটে। ভিতবত থাকে,
সাধুলোকে বক্ষা পায় থাকি বাহিবত ।

দৌহারলী ।

(৩৮)

গুরুভক্তি দূঢ়কে কব পিছে আউব উপায় ।
বিন গুরুভক্তি মোহ জগ কভি ন কাটা যায় ॥

গুরুভক্তি দূঢ় কবা পোন প্রথমেই,
ধবা পাচে অইন উপায় ;
গুরুভক্তি বিনা জগতব মায়া-জান
ছিদ্রিবব অন্তোপায় নাই ।

(৩৯)

ভক্তিবীজ বিনসে নহি আয় পড়ে যো মোল,
কাঞ্চন যো বিষ্ঠা পড়ে ঘটে না ভাকো মোল ॥

ভক্তি-বীজ ব্যর্থ নোহে, তাব ফল ফলে ;
মোল তো নকমে সোণ বিষ্ঠাত পবিলে ।

(৪০)

তনকো যোগী সব কোই কবে মন যোগী কবে না কোয়
সহজে সব সিধ পাইয়ে যো মন যোগী হোয় ॥

শবীৰক যোগী সাজে সরে,
মনক তো নেসাজে কেবেই ;
মনক কবির পবা যায়
যোগী যদি, সৰ্বসিকি হয় ।

(৪১)

নাহে ধোয়ে কাঁ ভয়া যৌ মনমে মৈল সীমায় ।
মীন সদা জলমে বহে ধোয়ে বাস না যায় ॥

মলিনতা যদি হুগুচে মনব,
গা ধুলে কি লাভ হয় ?
মাছ তো সদায় পানীতেই থাকে,
তথাপি গোক নে যায় ।

(৪২)

কুস্তকাবকো চক্র য়েঁও স্মৃত আপহি আপ ।
কর্ম্যচক্র তেঁও জানিয়ে ভোগ বিনা নাহি যাব ॥

এবাব ঘুঝাই দিলে কুমারব চাক
বহুপব ঘুরে যেনে আপোনা-আপুনি,
ভেনেকৈয়ে মানুহব কর্ম-ফল জানা
অবশ্যে ভুগিব লাগে, লোর' তাক মানি ।

(৪৩)

লেনে কা সতনাম হায় দেনেকো অন্নদান ।
ভবণেকো হায় দীনতা ডুবনকো অভিমান ॥

লব-লগা আছে যদি সিটো সত্য নাম,
দ্রব-লগা আছে যদি সিটো অন্নদান ;
ভবিব-লগীয়া যদি আছে, সি দীনতা,
ডুবিব-লগীয়া যদি আছে, অভিমান ।

(৪৪)

বুঁদ সামান্য সমুন্দব মে সো মানে সব কোয় ।
সমুন্দব সামান্য বুঁদমে বুঝে বিবলা কোয় ।

জল-কণা সাগরত মিলে,
জানে তাক সকলো লোকেই ;
সাগর যে জল-কণাতেই
মিলি যাব, বুজোঁতা কমেই ।

তুলসীদাসৰ দোঁহা।

(মূল আৰু ভাঙ্গনি।)

—০০০—

(১)

তুলসী দেবনা দেবকী লাগে লাখ কৰোৰি।
কাক অভাগে হগি ভৰ্যো মহিমা ভৈকিয়োৰি ॥

দেবতা-মন্দিৰ গিৰ্ম্মণ কৰোঁতে
লাখ কোটি টকা ভাগে;
'অভাগা কাউৰী —চোৰা কি মহিমা
ওপৰত তাৰ হাগে!

(২)

ভলো কহে বিন জানি হুঁ বিনু জানে অপবাদ।
তে নব গাতুৰ জানি জিয় কৰিয়ন হৰ্ষ বিবাদ ॥

নেজানি-হুণ্ডনি মিজন মনুহে
পব-নিন্দা, খ্যাতি কৰে,
তেওঁৰ জীৱন হৰ্ষ-বিবাদত
তেওঁহে কাটিব পাৰে।

দোঁহাবলী।

(৩)

তনু গুণ ধন মহিমা ধৰম তেহি বিণু যো অভিমান।
তুলসী জিয়ত বিড়ম্বনা পৰিণাম হি গত জান ॥

দেহ, গুণ, ধন, ধৰ্ম্ম-অভিমান
কৰি কুবে যি মানুহে,
জীৱন-ধাৰণ বিড়ম্বনা তাৰ,
পৰিণাম ভাল নোহে।

(৪)

পুণ্য প্রীতি পতি প্রাপতি পৰমার্থ পথ পাঁচ।
লখাই সৃজন পৰিহৰ হিঁ খল শুন হু শিখাবন সাঁচ।
পুণ্য প্রীতি, পতি, প্রাপ্তি, পৰমার্থ
পথ,—ই পাঁচটি দেখি,
সাধুলোকে এৰি খলুৱাৰ সঙ্গ
সঙ্গ শিক্কা লয় লেখি। *

(৫)

বুধ সোঁ বিবেকী বিমল মতি জেহিকে বোষন বাগ।
সুহৃত সৰাহত সাধু জেহি তুলসী তাকে ভাগ ॥

পণ্ডিতকই শ্ৰেষ্ঠ হে তুলসি,
বিবেকী, সৎ-আশয়
লোক, যি হেতুকে খন্দ-ঘেৰ নাই,—
ধন্ত সাধু সহদয়।

* লেখি—গ্রহণ কৰি।

(৬)

তুলসী ভালো সুসঙ্গতে পোচ কুসঙ্গতি হোই ।
নাউকি নীৰ তীব আসলাহ বিলোকহ লোই ॥

সত্তব সঙ্গত   সং হে তুলসি
অসং সঙ্গ অসং
হব লাগে, নাওব শোভাতীবে নোহে,
জ্বিলিকে সিটি পানীত ।

(৭)

নীচ নীচাই নহিঁ তাজে সজ্জনহকে সঙ্গ ।
তুলসি চন্দন-বিতপ বসি বিন বিষ ভয়েন ভুজঙ্গ ॥

চন্দন-বনত যেনে বাস কবিলেও
ভুজঙ্গ ন হয় নিববিষ,
তেনেকৈয়ে নীচ লোকে সজ্জনব সঙ্গ ।
কবিলে হুণ্ডে তাব দোষ । *

(৮)

ভলো ভলাই পৈ লহৈ নীচাই নীচ ।
সুখা সবাহী অমরতা গবল সবাহী মীচ ॥

সাধুলোকে সাধু পথ, নীচ লোকে নীচ
পথকে অরলখন কবে ;
দেবতা সকলে যেনে অমৃত শলাগে,
মদকেই শলাগে অসুবে ।

(৯)

মিথ্যা মাল্লব সজ্জন হি খল হি গবল সম সাঁচ ।
তুলসি ছুৰত পৰায় জাঁও পাৰদ পাৰক আঁচ ॥

সজ্জনব পক্ষে মিছা বিহব সমান,
খলুবার ওচরত সাঁচাও গবল ;
হে তুলসি, অগনিব পৰশত যেনে
পাৰা অন্তকান হই হয় নিবমূল ।

(১০)

সুকৃত ন সুকৃতি পৰিহৰৈ কপট ন কপটী নীচ ।
মবত শিখাবন সাদিষো গীধবাজ মাৰীচ ॥

সাধুরে কদাপি   সাধুতাক নেবে,
কপটতা নেবে নীচে ;
গীধবাজ জটী   যুরে মৃত্যুকালে,
শিক্কাটি দিলে মাৰীচে ।

(১১)

পিয়হি সুমন-বস অনি বিটপ কাটিকীৰ ফল খাত ।
তুলসী তরুজীবি যুগল সুমতি কুমতি কী বাত ॥

ভোমোবা-ভাটউ উভয়েই তরুজীবী,
ভোমোবাই খায় ফল-মউ ;
কুবুঝি দোষত কিন্তু ভাল কাটি-কুটি
ফল খাই বিহবে ভাটউ ।

(১২)

অবসর কোড়ী জো চুকে বহুতি দিইকো লাখ।
হুহজন চন্দ্রা দেখিয়ে উদয় কথা ভবি পাখ ॥

সময়ত কড়িটিবপবা

কি কাম কবিব লোকে পাবে,

অসময়ে লক্ষ মূদ্রাবেও

সেই কাম কবিব নোরাবে ;

দ্বিতীয়াব জ্ঞান দেখিলেই

লাভ হয় পুইণ যেতিয়া,

গোটেই পক্ষটোব উদয়

হলে আক কি লাভ তেতিয়া ?

(১৩)

তুলসী জগজ্জীরন অহিত কতছ' কোউ হিত জানি।
শোষক ভানু কৃশানু মহি পবন এক ঘনদানি ॥

কেবে' কেবে' মানব-জীবন

হিতকর বুলি কান কবে,

কেবে' বা অহিতকর বুলি

বোধ কবি তাকেইহে ধবে ;

বেলি-অগনিয়ৈ পৃথিবীর

বস যে শোষণ কবি থাকে,

পবন-ডাববে কিন্তু চোরা

জল দান কবে পৃথিবীকে ।

(১৪)

চবণ চোঁচ লোচন বঙ্গো চলি মবালী চাল।
ছীৰ নীৰ বিবৰণ সন্মৈ বক উঘরত তেহি কাল ॥

বগলীৰ ঠেঙ্গ, ঠোট, নয়ন, চলন

আছে বাজহাঁহৰ নিচিনা ;

পনীয়া * গাখীৰ কিন্তু খাও'তেহে তাক

পবীক্ষাৰ দ্বাৰা যায় চিনা।

(১৫)

তুলসী ইএ সংসারমে পাঁচ বতন হৈ সাৰ।
সাধুসঙ্গ হৰিকথা দয়া দীন উপকাৰ ॥

তুলসি, ই সংসারত

পাঁচোটি বতন সাৰ ;—

সাধু-সঙ্গ, হৰি-কথা,

দয়া, দৈন্ত, উপকাৰ।

(১৬)

পাটকীটে হোই, তাতে পাটম্বৰ কচিব।
কুমি পালৈ সবকোই, পবন আপবন প্রাণসম ॥

পলুব পবাই

সুন্দর পাটব

কগোব তৈয়াব হয় ;

বুলিয়েই লোকে অপবিত্র পোক

পেহে প্রাণসম কই।

* পনীয়া—পানী-মিহলোরা।

দৌহাবলী।

(১৭)

যো যো যেহি যেহি বসমগণ তই সোঁ মুদিত মুনি মনি।
বসগুণ দোষ বিচাৰিও বসিকবীতি পহিঁচানি ॥

যেয়ে বেনে বসত মগন
সেয়ে তাকে জানা ভাল পায়;
বস-বীতি অনুসাবে তাৰ
দোষ-গুণ বিচৰা বিধেয়।

(১৮)

দিয়ে পীঠি পাছে লগৈ সন্মুখ হোঁ তপৰায়।
তুলসী সম্পত্তি ছাঁহ জোঁও লখি দিন বৈঠি গঁবায় ॥

চাকিব আগত যিদৰে পোহৰ,
পাচ ফালে অন্ধকাৰ;
তেনে অন্ধকাৰ, নিতান্ত অস্বায়ী
ছাঁও তেনে সম্পত্তিৰ।

জাননী।

গ্রন্থকাৰ শ্ৰীত দুখন কিতাপ

১। A Manual of Proverbs.

অৰ্থাৎ অসমীয়া ইংৰাজী পটন্তৰ কিতাপ। ভালেমান
প্ৰশংসাপত্ৰ পোৱা হৈছে। পটন্তৰবোৰ খৰচি মাৰি
শিথিব খুজিলে এই কিতাপখন হাতত লওক। সস্তা
দামতে দিয়া হৈছে। বেচ ১০ এসিকি মাথোন।

২। বিলাতী ফুল (হাতে-লিখা অৱস্থা)।

‘বিলাতী ফুলত’ কি আছে জানিবলৈ উদ্বিগ্ন হৈ থাকক
পাচে-পৰে জানিব পাৰিব। মুঠতে কওঁ,—এইখন
অসমীয়া সাহিত্যত সম্পূৰ্ণ নতুন ধৰণৰ কিতাপ।

প্ৰাপ্তিস্থান :—

লক্ষ্মীগোপাল এজেন্সী

আঠঘৰীয়া, আসাম।

জাননী ।

তলত লিখা কিতাপ বিলাক আমালৈ লেখিলে পাব ।

প্ৰাইমাৰী ভূগোলপাঠ ...	১০	বিবাহ পদ্ধতি ...	১০
সৰল সংস্কৃত শিক্ষা ১ম ভাগ	১০	তীৰ্থ পদ্ধতি ...	১০
চন্দ্ৰপ্ৰভা (উপাত্তাস) ...	১০	অভেষ্টিক্ৰীয়া পদ্ধতি ...	১০
অজ্ঞানিল উপাধ্যান ...	১০	গংগাবিবাহ ...	১০
শক্তিঘেল ...	১০	সীতা স্বয়ম্বৰ ...	১০
লক্ষ্মীচৰিত্ৰ ...	১০	গল্পাজ্জলি ...	১০
সৰল ধাৰাপাত ...	১০	ফুলনী (গান) ...	১০
সৰকুশৰ যুদ্ধ ...	১০	প্ৰভাত গোধূলী গোষ্ঠ ...	১০
পচতি ...	১০	মহাসমৰ ...	১০
দেবজীত ...	১০	সাহিত্য পাঠ ...	১০
শ্ৰাদ্ধপদ্ধতি ...	১০		

অসমীয়া বড়ি চিয়াঁহি ।

অসামীয়াৰ দ্বাৰা তৈয়াৰী এই চিয়াঁহি বজাবৰ আন আন সকলো বড়ি চিয়াঁহিতকৈ উৎকৃষ্ট । ভালে মান প্ৰশংসা পত্ৰ পোৱা হৈছে । চিয়াঁহি বেয়া হলে দাম ঘুৰাই দিয়া হ'ব । বেচ ১০০ বড়িত ১০ এটকা, মাচুল আদি বেলেগ ।

একমাত্ৰ পোৱাৰ ঠাই :—

লক্ষ্মীগোপাল এজেক্টী ।

আঠঘৰিয়া, আসাম ।

সৰ্ব ব্যাধিৰ মূল মন্ত্ৰ !

সংগ্ৰহক :—

শ্ৰীযুত তীৰ্থ নাথ গোস্বামী ।

প্ৰকাশক :—

জেনাৰেল এজেক্টী ।

ধলৰ সত্ৰ পোঃ আঃ

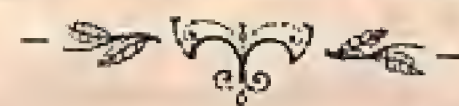
আসাম ।

৫ম ভাঙৰণ ।

সৰ্ব ব্যাধিৰ মূলমন্ত্ৰ !

শ্ৰী শ্ৰী বামচন্দ্ৰায় নমঃ ।

শ্ৰীকৃষ্ণায় নমঃ । বাম বামং পৰমাত্মা লাভং জীৱলাভং
 ত্ৰিভুবন নিবঞ্জনং চাৰিযোগ উধাবণং শুক মহাপূৰ্ণং পদ্মনাভং,
 ঈশ্বৰ পত পানি উপউনেত্ৰং উপক্ষ চৰণং, হৰি হৰং
 শ্ৰীকৃষ্ণং পুণ্ডৰীকাক্ষং গোবক্ষনাথং হৰি হৰি চৰণং,
 বামকৃষ্ণং বামকৃষ্ণং মায়াগ্ৰহ বিনাশনং ব্যাধিগ্ৰহ নাশনং
 তাপগ্ৰহ নাশনং মহাদেৱ হৰ ত্ৰিশঙ্কৰ ব্ৰহ্মসং স্বামী সৰ্ব
 ব্যাধি পানীকৃতং । উপতাপং বিঘনি দুখনি ফুটনি বিদ্ধনি
 গ্ৰহণী, সূৰণি, জ্বৰণী, পোৰণি, কম্পনি, জম্পুনি, ঠাশনি,
 শিৰণি, শাসনি, শৰণি, তাপনি, গাপনি, বাউণী, উৰণী,
 জিজিণী, বাতনি নাগনি, তেজনী, বাশৰ ঠাশৰ জাৰো সব
 হোক পানীকৃতং । ঈশ্বৰ বাণী বামশুকৰ বাক্য কদ
 মহাদেৱৰ বিষ্ণুৰ বচন বামৰ শৰণং, বামকৃষ্ণং শৰণং ।
 মায়া ব্যাধি শিৰদান্ত পাঠি মৰং । হৰ হৰ হৰ ঠাৱৰে
 ব্যাধি ঠাৱত নথাকিবি—এহি বাক্য এৰি যদি অমুকাক
 ধৰ মহাদেৱৰ ত্ৰিশূলত পৰি মৰ । দেৱী মাৱক ঘৰকৰ ।
 ব্ৰহ্মাৰ পাৱত পৰি মৰস । বাম মন্ত্ৰ বাম মন্ত্ৰ বামচন্দ্ৰ

ভূতায়ঃ ত্ৰিদশ মায়া নাশঃ শ্ৰীকৃষ্ণ জ্যোতিষ্মৎ একাশি
 দেবঃ লীলায়ঃ নেত্ৰায়ঃ সোম্পয়ঃ সহস্ৰায়ঃ নমো মহাদেবঃ
 নমো কদ্ৰায়ঃ, শঙ্কৰায়ঃ নামত মাধবঃ অহঙ্কাৰ উতঃ
 ক্ষয়ঃ কাৰণিয়ঃ ক্ৰোধ খং খং ক্ষয়ঃ জায়ঃ । নমো দিগম্বৰঃ
 নমো ত্ৰিপুৰাবী নলো ত্ৰিলোচনঃ জগদাধী নমো শূলপাণি
 নমো হৰি নমো নিতং ত্ৰিশূল উদ্বক ধৰং, চপ পানিনায়,
 নমো বজায়ঃ নমো মোহনি দেবী চণ্ডী ভৱানী মহামায়া
 পাপস্বৰী দুৰ্গা পাৰ্বতী অপেশ্বৰী নমো চন্দ্ৰানি নমো
 বোধানি নমো খন্দায়ঃ নমো ব্ৰহ্ম কদ্ৰুখং নাথ গকলং
 পুৰুষোত্তমায়ঃ নমো ভূধৰায়ঃ নমো যুক্তায়ঃ নমো জগন্নাথ
 ব্ৰহ্ম কদ্ৰায়ঃ, নমো ভুক্তায়ঃ নমো যুক্তায়ঃ, নমো জগন্নাথায়
 নমো বামচন্দ্ৰায়ঃ নমো গকলয়ঃ নমো শঙ্কৰায়ঃ, নমো
 পুনৰায় ঈশ্বৰায় স্বহা । সৰ্ব্ব গ্ৰহ নাশয়ঃ স্বহা সৰ্ব্ব বিঘ্নি
 পুৰুষোত্তমায় লয়ঃ জায়ঃ স্বহা সৰ্ব্ব ব্যাধি নাশায়ঃ
 স্বহা সৰ্ব্ব গ্ৰহ নাশায়ঃ স্বহা, সৰ্ব্ব ব্যাধি পুৰুষোত্তমায়ঃ
 জায়ঃ স্বহা, যৈবহন্তে আছন্তেবাহন্তে পাছং জগন্নাথায়ঃ
 চৰণং শৰণং, সৰ্ব্ব নাশঃ বিঘ্নি সৰ্ব্ব গ্ৰহ নাশঃ সৰ্ব্ব ৰোগ
 নাশঃ সৰ্ব্ব বায়ু নাশঃ, সৰ্ব্ব দেৱ নাশঃ, সৰ্ব্ব পিশাচ নাশঃ
 কৰতং যত মোৰ নাশ কৰতং স্বহা, যত শৰ্প বিঘ্ন নাশঃ
 কৰতং স্বহা, হৰি হৰং লোং স্বহা—স্বহা । এই বচন
 এবসং ব্ৰহ্মাৰ চক্ৰত পৰি মৰসং, নামৰ দ্ৰোহী হোৱসং ॥
 শ্ৰীশ্ৰীবামচন্দ্ৰঃ শ্ৰীশ্ৰীদিশ—শ্ৰীঅক্ষনাম কথা শতং ভূতায়
 পৰণং মহেশ্বৰায় কৃত শৰণং শঙ্কৰায় শৰণং, মহেশ্বৰায়
 শৰণং গুৰিন্দায় শৰণং শ্ৰীশ্ৰীবাম গুৰুত শৰণং শ্ৰীহৰি
 হৰি নামৰ শৰণং শুন শুন স্বহা-স্বহা, মায়ানিজ্জানং
 শুদ্ধ শৰীৰং আত্মা নিৰ্মলং স্বহা স্বহা,—এহি বাক্য এব
 যেহি গুৰু দ্ৰোহী নামৰ দ্ৰোহী ভক্ৰ দ্ৰোহী জয় বাম

জয় হৰি । যি বেলা বাম অৱতাৰ ভৈলা জ্ঞান মন্ত্ৰে
 ত্ৰিদশক বিচাৰিবে লৈলা । ত্ৰিলোক ছানি অজ্ঞান বিছাৰয়
 বাম মন্ত্ৰে, মাৰো সবে জয় ক্ষয় । কোন কোন দেৱৰ
 কোন কোন নাও বামৰ মন্ত্ৰে বিচাৰিয়া চাও । অমুকাৰগৰ্ভে
 যত ব্যাধি বিচাৰিয়া চাও বিচাৰিয়া পাও বামৰ মন্ত্ৰহানি
 খেদাই পেলাও, শিৰৰ পৰা পাৱলৈ জাৰো চৌষষ্টি ব্যাধি
 পানী কৰি মাৰো । শিৰ বিষয়ঃ মায়া বিষয়ঃ শিৰ শিৰিয়ঃ
 কৰ্ণশূলং চক্ষুশূলং ৰোগঃ জিভাবেথং দান্ত শূলং চক্ষুবথেঃ
 গলবেৰা বাঘমুৱা পোৰা পিঙ্গলীয়া শিৰশিৰিয়া কৰ্ণশূল,
 তালুশূল দিঙ্গি শূলং গলটয়া মন্দহৰণৰ বেধঃ, মুখৰোগ
 সূৰ্য্যকপালি আদকপালি কৃষ্ণ শঙ্কৰ মহাদেৱ শিশ, চক্ষু
 চান্তে তুতি জাওক বিষ । এহি বচন যদি এব মহাদেৱৰ
 ত্ৰিশূলত পৰি মৰ । দেবীৰ তনত নথ বিদাৰস ব্ৰহ্মাৰ
 চক্ৰত পৰি মৰ । হৰি হৰি হৰ হৰ কৃষ্ণ শঙ্কৰ হৰি দেবীক
 স্মৰণে তুতি যাওক বিষ । বাম মন্ত্ৰে প্ৰহাৰিলো টানি মন্ত্ৰ-
 শ্বৰ সবে ব্যাধি হোক পানী । কোন কোন বিয়াধিৰ কোন
 কোন নাও অমুকাৰ ব্যাধিৰ জন্ম কথা কওঁ অৰে অৰে ব্যাধি
 শুন কৰ্ণ পাতি মহাদেৱৰ পুত্ৰ গোবৰ্দ্ধৰ নাতি ভোৰ কও
 মই জনম জাতি । উপজিল শনিবাৰ মধ্যম ৰাতি । পুৰ-
 ষৰ পৰা প্ৰকৃতি ভৈলা বাজ । মহাদেৱৰ গৰ্ভত ভৈলি
 উতপতি জ্যোতিত উপজিল দুভাগ ৰাতি । ভূ পৃথিৱীত
 ব্যাধি ভৈলা জাত । উপজি ব্যাধি চৌদিশে চাইলা সবে
 ব্যাধি বিছাৰি মাৰিবাক লৈলা, লক্ষী ৰালে আছো অমুকাৰ
 ব্যাধি জাৰিয়া গুছাও কণ্ঠবিঘ্ন নৱবিঘ্নঃ যত ঠাসনি বিক্ৰনি
 ফুটনি বিক্ৰনি গাজনি গামনি শোষনি কামোৰনি গাজনী
 গোমৰনি জশনি খোচনি হিয়াশূলং উষাশূলং কোষশূলং
 নাভিশূলং পীতশূলং গৰ্ভশূলং শুজিশূলং কলাফুলিয়া ধপলিয়া

নাবেঙা ও নাবেঙা খনিয়া ধমনা। পুকগ পবা গাঠিবিষ
গগলা ধলা গলবেবা চকবি নলা খবা,—ওলিয়া মুলি পুলি
খবা-গগাবিষি হাতিকোকৈ পদ্মমলা। আহোম কোহোঁবা
এন্দুবিয়া সেন্দুবিয়া একাঙ্গী চৌবাঙ্গী একাঙ্গী বিঘালি
বাতোয়ালি নাবাণী বিঘ গুণ্যবিঘ, কৰ্ণবিঘ, ললাটবিঘ
মূখবিঘ মাংসবিঘ হৃদিবিঘ সৰ্ববিঘালিৰ বিঘ বামৰ মস্ত্রে
জাৰো অমুকাৰ বিঘ পানী কৰি মাৰো হব হব ঠাইৰে বিঘ
ঠাইতে মৰ। কৃষ্ণ শঙ্কৰ মহাদেৱ শিৱ গোবীৰ বচনে তুতি
ঘাউক বিঘ, এই বচন লৰে মহাদেউ বিষ্ণুৰ শপট
অনন্তায়ঃ—স্বহায়ঃ ॥০॥

জয় বামঃ হবি জয়ঃ ভূতায় অপৰাধসে দোষঃ ধৰ্ম্ম
ইক্ষং খবা খোয়ঃ কৃষ্ণ অপৰাধহেক্ষং মায়া গুমায়া শব শেয়ঃ।
কজ্জাভ্যাং দোহায়ঃ খেমায়াঃ ক্রীজগন্নাথ পুং আত্মা বামঃ দেশঃ
অপৰাধায়ঃ বামবামা পুত্ৰঃ। নমো পুৰুষোত্তমমায় স্বহা।
নমো হবি হবায় স্বহা। বাম অস্ত্রধাৰায়ঃ ত্ৰিদশ মায়া
নাশঃ বাজ ঋষি সপ্তং দেৱ ঋষি সপ্তং, ব্রহ্মাঋষিসত্ত্বং
ব্যাধিগ্রহসপ্তং বামমন্ত্ৰ ধৰোদাতি সৰ্বব্যাদি পেলাও কাটি
কোন কোন ব্যাধিৰ কোন কোন নাও গুৰুৰ বচনে বিচৰিয়া
চাও। অনন্ত শয্যাত ব্রহ্মা শুইয়া আছন্ত চাৰি বেদ
বাজভৈলা নিশ্বাস কাটন্তে আবাধন্তে দুই তিনি নাৰী বহি
গৈলা তিনি নাৰীহন্তে আন নাৰী বাজভৈলা। শুঘুমা ইড়া
নাৰী, পিঙ্গলা নাৰী বয়কলা। তাহাৰ মধ্যত ভৈলা ব্যাধি
উতপন। পিঙ্গলা নাৰীত ব্রহ্মা সাশতেয় ব্রহ্মবন্দ্রে বাহি-
ৰায় যত জীৱগণ। ব্রহ্মা উচাৰিলা চাৰিবেদ যত ব্যাধি
কাটি কৰিলা নিৰ্মূল। শুঘুমা নাৰীত আত্মা বাম প্রকাশন্তে
তিনি উজ্জ্বল আলয়। নৱদ্বাৰ সমৰ ধাৰ যাই জলবহি
সমে জলত অগ্নি ব্যাধি উপজয় হাব ব্যাধি নাৰী ব্যাধি

নাৰী সাৰ। জলসাৰ জলসাৰ পানীসাৰ তেজসাৰ
বিন্দুসাৰ মুত্ৰশূলং পুত্ৰখিচং জিহ্বিবি সাৰং বাজ সাৰং
কুশুম সাৰং পান্দো সাৰং পান্দোকোমলং খৰচ পিণ্ড পক্ষ
পদ্মাসনং পয়োসাৰং কেছুমুৰি মুগ্ধৰং খসনিজ সনি বিন্দু
পাক গষ্ঠিয়া সাৰং, গুচ্ছ সাৰং নাভি সাৰং চিকনি খোচনি
তাহনি তনহঃ ঠিস ঠিসনি বিঘ ছষনি বক্ত নিৰং উদগাৰ
গোদবিং গকড সাৰং পউ সাৰং হবং হবং ক্ষয়ং ক্ষয়ং
যতবেথং অঙ্গীৰ্ণ উদগাৰ বাস্তনি কাসনি সোপনি কামোৰণি
জপনি জম্পনি কম্পনি জবনি বক্ত নিপিয়াসং দহং আন্ত
পাকং কথাং খকাৰং হামিয়া হবং হেকতিং নাভিতং জাৰো
হোক বিনাশনং টেকেলি গোলা। খলপা খাপৰি কোৰ
কোৰিয়া খলধা গবলং মতিয়া সোবং, পতিয়া সোবং খুছনি
মাৰং ফটকা সোবং, গোটা খোটা সবা সোথং নত কাসং
ক্ষয়াকাসং কেশ ৰোগ কাসং যশোয়া কাসং, তেজ কাসং
উৰ্দ্ধকাসং, অৰ্দ্ধকাসং, কাসং কাসং, নাভিত জাৰো সবে
বিনাশনং। এওঁ লেঙ্গ, ফুটা লেঙ্গ উশালেঙ্গ, পানীলেঙ্গ
জলনি জালং তাপ জবং নিপ জবং এওঁহোৱা পানীলগা
যোগা উদভাই ঘুমুৰোগং ঘুমুৰোকং পুস্কৰং গুৰুৰ চৰণে
পানী হইপৰং ॥ জলৰ নাৰীত ব্যাধিৰ প্রকাশং, নাভিত
জাৰো হোক বিনাশনং। আৰে অৰে ব্যাধি কৈলো জন্মজাতি
গোবীৰ পো ব্রহ্মাৰ নাতি তোৰ জন্ম কথা শুন যৈতে
খানিকো নথাকিবি তৈতে অমুকাৰ গৰ্ভে লৈলি বাস বামৰ
মস্ত্রে জাৰো জান্তে তুতি যা। উৰ্দ্ধ হন্তে অধেয়াস উজতে
যৈতে তৈতে লয়ং বামৰ মস্ত্রে জাৰো চল সত্য সত্য, নাজাহং
লক্ষণ সীতা বামৰ খা মুণ্ড, জয়ং বাম জয়ং হবি হবি বোল
স্বহা স্বহা ॥

শুঘুমা নাৰীত ব্যাধি আছে মানে সবে নাশ যাই

কৃষ্ণ নাম কীৰ্ত্তনে। আধাৰ চক্ৰ তই দান নিবাক হই।
 বপো গুণ নাম হন্তে তাত ব্যাধি উপজয় বাম মন্ত্ৰ কীৰ্ত্তনে
 প্রহাৰো তাক লাগি। সমস্তে পৰোক চূৰ্ণকৃত হোক ভাগি।
 কোন কোন ব্যাধিৰ কোন কোন নাও, বামৰ মন্ত্ৰে হানিয়া
 মই বিচাৰিয়া চাও। অৰে অৰে ব্যাধি তোৰ কহো জনম
 জাতি মহাদেৱৰ গৰ্ভে তোৰ উৎপত্তি, জন্ম ভৈলি থিত্তি
 ইড়া শুক্ল নাড়ীৰ ভিতৰে যিবা মানে আছে তাতে ব্যাধি
 বহে। অন্ত সাৰ শুক্ল নাড়ীত জলসাৰ উৎপত্তি হয়।
 ইড়া নাড়ীত অনেক ব্যাধি হোৱয়। দশ দুৱাৰে ভৈল্য
 জলদ্বাৰে মুখ পৰ দশৰ মধ্যত উপজয় মুক্ষ পৰ সিদ্ধৰে সব
 বস বাজ হয় দশ নাড়ী মध्ये ব্যাধি উপজয়। নাভিৰ
 সঞ্জোগে তিনিৰ ঠাণ, অনাদি নাড়ীত গ্ৰহণী জলে অজীন
 নাড়ী সাৰং গ্ৰহণী পেট বোৱনী কামুৰি উকালি গ্ৰহণী।
 বক্ত গ্ৰহণী, তেজ গ্ৰহণী, কামুৰি গ্ৰহণী, শূল গ্ৰহণী,
 গুজ গ্ৰহণী, গাজনী গ্ৰহণী, নাড়ী গ্ৰহণী, তেজ শূল, আন্ত
 শূল, গুহ শূল, কামুৰি শূল, অজীৰ্ণ শূল, পোৰা গ্ৰহণী,
 অজীৰ্ণ গ্ৰহণী পদ্য নলা, পদ্য সাৰ কেচুমুৰি আদি গল
 পথে ব্ৰহ্মা গল বথে য়েবে হয় তেজ সাউ শূল। তেজ গ্ৰহণী
 সৰ্ব্ব ব্যাধি চাৰিজ। মোৰ হাতে নাভি বিষং নাদি বিষং
 গৰ্ভবিষং দ্বাৰ বিষং বাম মন্ত্ৰে নিবিষং ঠাসনি ফুটনি পোৰনি
 গাজনি শিৰনি অজিন বাম মন্ত্ৰে জাৰো পানীকৃতং গৰ্ভৰ
 গৰ্ভ হাৰিণী, নাসা হাৰিণী, শাঁছ হাৰিণী তেজ হাৰিণী
 মুখ হাৰিণী, গুজ হাৰিণী, হাৰ হাৰিণী, ভুক হাৰিণী,
 নাড়ী হাৰিণী, ইড়া নাড়ীত তোৰ বাসং বামৰ চৰণে পানী-
 কৃতং হই যাসং। বামৰ মন্ত্ৰে পানী উঠি যান্তি। খনতিয়া
 গোমা গোধা ধমনা বোন্দা কোষ্ঠ কুৰ্ম ৰোগ ধমালি চক্ৰ-
 জাল এন্দুৰিয়া সেন্দুৰিয়া গাৰোচকৰিয়া। বামৰ মন্ত্ৰে পানী

উঠি যান্তি। যিবা ব্যাধিৰ নেজানো নাও বাম গুৰুৰ দেৱৰ
 চৰণে জাৰি খেদাও। কৃষ্ণ মুক্ষ ৰোগ, গোৱলা সালিকি
 মানিকি ইড়া নাড়ীত ব্যাধিৰ বাসং। ইন্দ্র চন্দ্ৰ শূলং, সূৰ্য্য
 শূলং, ব্ৰহ্মা শূলং, বিষ্ণু শূলং, কদ্ৰ শূলং, প্রকৃতি শূলং,
 দেৱী শূলং, পূব শূলং, পশ্চিম শূলং, উত্তৰ শূলং, দক্ষিণ শূলং,
 নৈঋত শূলং, বায়ু শূলং, ঈশান শূলং, অগ্নি শূলং, স্বৰ্গ শূলং,
 অনন্ত শূলং, চামোন শূলং, যক্ষ শূলং, বাঙ্ক শূলং, পদ শূলং,
 দৈত্য শূলং, দানৱ শূলং, বাঙ্কস শূলং, যক্ষ শূলং, খেতৰ
 শূলং, বামগুৰু দেৱৰ বচনে জাৰো পানী ধাৰ হই পৰ
 ব্ৰহ্মাৰ শপত শিৱৰ শপত বিষ্ণুৰ শপত দেৱীৰ শপত মোৰ
 বচন গুৰুৰ ডাক জাৰিলো সকলো ব্যাধি পানী কৃত
 হই থাক ঐঐঐ।

ভূট শূলং, ইন্দ্র শূলং, চন্দ্ৰ শূলং, সূৰ্য্য শূলং, বায়ু
 শূলং, বৰুণ শূলং, অগ্নি শূলং, দশদিকপাল শূলং, যত
 দেৱতাৰ শূলং, যত পিশ ছৰ মুণ্ড শূলং, কৰ্ণ শূলং, নাসিকা
 শূলং, জিহ্বা শূলং, দন্ত শূলং, দিঙ্গি শূলং, বুকু শূলং, হৃদি
 শূলং, চক্ৰ শূলং, ওষ্ঠ শূলং, তালু শূলং, কণ্ঠ শূলং, পেট
 শূলং, নাভি শূলং, কোষ শূলং, যক্ষ শূলং, আঁঠু শূলং,
 ভৰি শূলং, হিয়া শূলং, বস শূলং, শোকনা শূলং, বাম মন্ত্ৰে
 জাৰো পানী উঠি পৰ ॥ঐঐঐ॥

ইঙ্গলা, পিঙ্গলা, শুক্ল নাড়ীত আছে নৱ জন তাত
 উপজিল যত ব্যাধিগণ। বাম মন্ত্ৰে জাৰো চৌষষ্টি ব্যাধি
 পানী কৰি মাৰো ॥ নাড়ী বিষং চেঙ্গাৰি বিষং বেঙ্গাৰি
 আন্ত কৰালি, নাভি কামুৰি, পীত কামুৰি চেঙ্গা
 কামুৰি চেঙ্গালি ছোঙ্গালি কাছ কামুৰি চকা কচুৰ
 কাছাৰিসা সোপা কামুৰি আন্ত কামুৰি নাড়ী, মুৰি পেল
 কামুৰি খলপিয়া মৌৰিচনীয়া টেকেলিয়া গুল্মং গৰ্ভ অজিনং

পদাঙ্গি অকছি উগাৰ মন্ত্ৰ দাহং খং আতসং কোৰ কোৰি
আঠাসং কছুরা কুছিয়া মোৰং কামুৰি শিৰা গুণঠিয়া একু-
হিয়া ধকুহিয়া চকু বলধা শিৰা শুন্দ বান্দ চেলা অঙ্গশিৰা
গোপশিৰা লিঙ্গশিৰা শিৰ বেথং আঙ্গঠা মামৰি বাম মন্ত্ৰে
জাবো জানি মোৰ বচন গুৰুৰ ডাক বাম মন্ত্ৰে জাবো পানী
হৈ থাক ॥*॥

চৌষষ্টি ব্যাধিৰ চৌষষ্টি নাও গুৰুক স্মৰিয়া ব্যাধিক
পাও বামৰ মন্ত্ৰে জাবো পানী উঠি যাই। এহি বাক্য য়েবে
এৰ মহাদেৱৰ ত্ৰিশূলত পৰি মৰ। দেবীৰ স্তনত নথ বিদা-
বস ব্ৰহ্মাৰ চক্ৰত পৰি মৰস, বিষ্ণুৰ চক্ৰত পৰি মৰস জয়ং
বামং জয়ং বামং হৰি হৰি হৰি বোলং স্বহা
স্বহা স্বহা ॥*॥

শ্ৰীধনন্তৰীয়ে নমো ও মহেশ্বৰায়ে নমো স্বহা পার্শ্বতী
নাথায়ৈ নমো, শূল ধাৰায়ৈ স্বহা, ভস্ম ধৰায় স্বহা, সৰ্ব
ব্যাধি মূল মন্ত্ৰ উচ্চাৰণ কৰো, পৃথিৱী স্বৰ্গ মৰ্ত্য পাতাল
দ্বীপ, পৰ্বত, নদী, হ্ৰদৰ যত মানে ব্যাধি পানী কৃত কৰি
মাবো কং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, খং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা,
গং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ঘং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ঙং
ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, চং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ছং ব্যাধি
নাশায়ং স্বহা, জং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ঝং ব্যাধি নাশায়ং
স্বহা, টং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ঠং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা,
ডং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ঢং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ণং ব্যাধি
নাশায়ং স্বহা, তং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, থং ব্যাধি নাশায়ং
স্বহা, দং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ধং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, নং
ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, পং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ফং ব্যাধি
নাশায়ং স্বহা, বং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ভং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা,
ং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, যং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ৰং ব্যাধি

নাশায়ং স্বহা, লং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ৱং ব্যাধি নাশায়ং
স্বহা, শং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ষং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, সং
ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, হং ব্যাধি নাশায়ং স্বহা, ঙ্গং ব্যাধি
নাশায়ং স্বহা, । সৰ্ব ব্যাধি মূল মন্ত্ৰ প্ৰহাৰণ চৌষষ্টি
ব্যাধি দূৰে, পলায়ং হৰায়ং হৰ চল বেতা দূৰে, য়েবে নচলস
তই কৃষ্ণৰ শপট, ব্ৰহ্মাৰ শপট, বিষ্ণুৰ শপট, মাস বাৰ
তিথি ক্ষেণ সবে হইবা সাক্ষী গুৰুৰ গুণ দিলন্ত দাতি। সৰ্ব
ব্যাধি মূল মন্ত্ৰ যি দিশক যাই, গৰ্ভৰ ৰোগ ব্যাধি দূৰতে
পলাই। ব্ৰাহ্মণ, ক্ষেত্ৰিয়, বৈশ্য, শূদ্ৰ চাৰি জাতি, বায়ু
ব্যাধি ভূমি ভৈলা উতপতি। চাৰিও যুগত মহিবলিয়াৰ
কথা কৈলা, চাৰিবেদ, চাৰি যুগ, অষ্ট ধাতু, পোলা সৰ্ব
ব্যাধি মূল মন্ত্ৰে জাবো, বামৰ আঙা গুৰুৰ বচনে সকলো
ব্যাধি পানী কৃত্য কৰো। মূল মন্ত্ৰে প্ৰহাৰণে সবে ব্যাধি
নাশায়ং স্বহা, হুং হুং স্বহা, ক্ৰিং ক্ৰিং স্বহা, ৰিং ৰিং স্বহা,
ঙংহোং স্বহা, আমুকাৰ সৰ্ব ৰোগ ব্যাধি পানী কৃত্য হই
পৰ, যদি নলৰ মহাদেৱৰ মাথাত ভৰি দিয়স, সাত ভগৱতীৰ
তন বিদাৰস, গঙ্গাৰ তীৰত এশ কপিলা বধ কৰ, হুং হুং
কাৰ চাৰি যা লক্ষাৰ পাৰ, নহবি ব্যাধি আমুকাৰ গাৱ ঘৰ
বাৰী সীমা সঞ্চাৰ ॥*॥

আদি অনাদি উপজিল যৈমানি, লক্ষ কোতি ব্যাধি
উপজিল তৈমানি। সৰ্ব সিদ্ধি মন্ত্ৰ জাপ্য বামৰ মন্ত্ৰে সৰ্ব
ব্যাধি খপো, জ্ঞান মন্ত্ৰে ধৰো দাতি চৌষষ্টি ব্যাধি পেলাও
কাটি, শ্ৰীৰামৰ চৰণে স্বহা, সৰ্ব দুঃখ হৰায়ে স্বহা, সৰ্ব
ব্যাধি হৰায়ে স্বহা, বিষ কাশয়ং স্বহা স্বহা।
সৰ্ব ব্যাধি নাশয়ি স্বহা কৰ্মায়ং স্বহা, ভয়ানং
স্বহা, মহেশ্বৰায়ং স্বহা, বিষ্ণু ভুং স্বহা আত্মা
বামায়ং স্বহা, শ্ৰীহৰি হৰং স্বহা, সৰ্ব মায়াং স্বহা সৰ্ব

ভাপ নাশায়ং স্বহা, বিষং বহিঃ গ্রহং ব্যাধি বোগং কাসং
জ্বং জঠরং টাসনি তাহনি বিক্ৰনি খোছনি ফুটনি দুখনি
শৌষনি নাশং ভং স্বহা। কম্প বাত হন্তমন্তি বাত জিঞ্জিনি
বাত গঠিয়া বাত সৰ্ব বাত নাশায়ং স্বহা। হব হব হবং
কোদোবিষ জাছু বি গারবিষ শিববিষ জিঞ্জিনি একাঙ্গী পানী
মঙ্গলী, চোবাঙ্গী চামোন্দী চৈবাঙ্গ, কাউৰখুটি, দান্তুখান্তি
হিয়া খান্তি উশাহ নিবোধি, বাতোৱালী হাতোৱালী বিষো-
ৱালী সৰ্ব বিষং নাশায়ং স্বহা। জয়বামং হবি হবি হবি বোল
স্বহা, স্বহা উৎপতি ভলং উৎপতি থলং চাৰি বেদ চাৰি
যুগ, অষ্টাধ্যয়ং ত্ৰিবি নিশ্চিন্তাণ্ডিতং ত্ৰিভুবন প্রকাশিত
নর নরগুণ মুক্ত মুণ্ড দ্বাবৰ দশ গ্রহণীতং আদি গ্রহায়ং
অনাৰ্দ্ৰি গ্রহায়ং বজ্ৰ গ্রহ নিতং জ্যোতি গ্রহং ভু গ্রহং বাম
মূল মন্ত্ৰে নি গ্রহং ব্ৰহ্মা গ্রহে গ্রহেতং গুৰু গ্রহে
কাঞ্চনিতং সত্য শুব পুৰুষ উত্তমং বীৰ্য্যবলং বাম মূল
মন্ত্ৰং বাম মন্ত্ৰং সৰ্ব শক্তি সৰ্ব পক্তি প্রচণ্ড যুক্তি
বিক্ৰতি আহতি, সৰ্ব কপং ত্ৰিভুবনং কম্পনং বাম মন্ত্ৰং
সোচণ্ড ওং সৰ্ব কপং সৰ্ব মায়া গ্রহং সৰ্ব শক্তি
বাম কপং সৰ্ব দেবং ছয় চক্ৰ দেবং। চাৰি ইন্দ্র চন্দ্র
কুবেৰ বৰুণং ব্ৰহ্মা বিষ্ণু বজ্ৰ দেবী দেবং ধৰ্ম্মং সবাবো
শক্তি বাম মন্ত্ৰং বাম মন্ত্ৰ বাম মন্ত্ৰসং মাৰো মন্ত্ৰসং
ক্ষবৰ কাছনি আমুকাৰ গৰ্ভৰ ব্যাধি কৰো পানী সৰ্ব
শক্তি বাম মন্ত্ৰং শুনি যত ব্যাধি পলায় আক যত ব্যাধি
পাওঁ কৰিলাহা ভয়। তেখনে খেদাইলো পানী কৃত্য
কৰি। বামৰ মন্ত্ৰ যি দিশক যাই গৰ্ভৰ ব্যাধি দূৰতে
পলাই। উচ্ছ উধৰ ব্যাধি, অধতমৰ ব্যাধি, বাম মন্ত্ৰে
জাৰি পানী কৃত্য কৰো। বামৰ মন্ত্ৰে জাৰো পানী কৃত্য
কৰো। হবং হব হবং দেশং ব্ৰহ্মাত শৰণং বচন এব

মহাদেৱৰ জষ্ঠাত ধৰং, গোবীৰ চক্ৰত পৰি মৰং বাম
ব্ৰহ্ম শৰত পৰি মৰং ব্ৰহ্ম বাম শৰত পৰি মৰং জয়
বাম জয়ং হবি হবি বোলং স্বহা স্বহা, বাম নাম উচ্ছাৰণে
যত ব্যাধি মানে ভয়ো কৃয়া যাওক নাশকং যত ব্যাধি
মানে পানী কৃত্য হই পৰং ॥ * ॥

অৰে অৰে শুনিয়ো কাহিনী বাম মন্ত্ৰক হানে
সবে হোক নিৰ্য্যান। অৰে অৰে ব্যাধি তোৰ কৈলে
জনম জাতি। বামুণ ক্ষত্ৰিয় বৈশ্য শূদ্ৰ আদি চাৰি বৰ্ণ
ব্যাধি ভৈলা উতপতি, চাৰি বৰ্ণ ব্যাধি ওপজিল বৈতি
মলয় যাওঁ আত্মা বামৰ চৰণত কোন
কোন ব্যাধিৰ কোন বৰ্ণৰ সৰ্ব বৰ্ণ শুক্ৰ বৰ্ণ সূৰ্য্য বৰ্ণ
বক্ত বৰ্ণ কাল বৰ্ণ কৃষ্ণ বৰ্ণ ধূত বৰ্ণ চন্দ্র
বৰ্ণ অগ্নি বৰ্ণ শিৱ বৰ্ণ দেৱী বৰ্ণ সৰ্ব বৰ্ণ ব্যাধি
কহো কাহিনী। বাম মন্ত্ৰে মাৰো হোক পানী— ভে
ব্যাধি গো ব্যাধি চক্ষু ব্যাধি শিব ব্যাধি দ্বাৰ ব্যাধি ক
ব্যাধি নাসা ব্যাধি মামৰি বিষং জিহ্বা বোগ
মুখ ব্যাধি কণ্ঠ বোগং হস্ত ব্যাধি নাৰ ব্যাধি গৰ্ভ
ব্যাধি বোগ নাভি বোগ শুক্ৰ বোগ ভৰি বোগ ব্যাধি
সহস্ৰ ভাৱ, নাভিৰ ব্যাধি সবে ক্ষয় হোক পানী হোব
ভয় হোক— হব হব হব ঠাইৰে ব্যাধি ঠাইতে মাৰো—
ৰাজ ঋষি সপ্তং দেৱ ঋষি সপ্তং ব্ৰহ্ম ঋষি সপ্তং। হবি
বিষ্ণু বাম কৃষ্ণ নাৰায়ণং জগন্নাথং গোবিন্দ বামুদে
স্বামী হৰিৰ সপ্ত নামৰ দ্ৰোহী ব্যাধি দূৰ দূৰং ক্ষয়ং ক্ষয়
ক্ষয় যা ক্ষয় যা হব ব্যাধি হবং থং থং কৰং হবং বা
স্বহা স্বহা। শ্ৰীমংস্ৰ প্রভুৰ চক্ৰত পৰি মৰিবি—
মনুষ্যক নেব যদি কুৰ্মৰ চক্ৰত পৰি মৰিবি— মনুষ্যক
নেব যদি নৰসিংহৰ গাৱত ভয় হব। বামুণৰ ত্ৰিশূল

পৰি মৰিবি । পৰশুৰামৰ কুঠাৰত পৰি মৰিবি ক্ৰীৰামৰ
পৰত পৰি মৰিবি । বুধৰ চক্ৰত পৰি মৰিবি কঙ্কীৰ
পাণ্ডাত পৰি মৰিবি স্বহা স্বহা স্বহা পানী উঠি পৰ স্বহা
স্বহা স্বহা ভগ্ন হৰ ভগ্ন হৰ ভগ্ন হৰ ॥ * ॥

মোৰৰ মন্ত্ৰ

ভাদ্ৰ মাসে মঙ্গল বাবে পূৰ্ণিমা তিথি, সেহি বেলা
চৌষষ্ঠি মোৰ ভৈলা উতপতি । কোন কোন মোৰৰ কোন
কান নাও গুৰুৰ বচনে খেদিয়া পেলাওঁ । পানী মোৰ জিলি
মাৰ, চিলনি মোৰ পিলা মোৰ পদ্ম গুণঠিয়া মোৰ আৰৈয়া
মাৰ, ফুটনি মোৰ, সোপা মোৰ, নিপাত শনিপাত মোৰ
জঠি মোৰ, বাঘ ধলা মোৰ, চেচা মোৰ, জতৰীয়া মোৰ
মনুৰা-মেনেকা মোৰ, গুৰুৰ বচনে কৰিলো নিপাত, ব্ৰহ্মা
বিষ্ণু হব গোবী উতপতি, নিৰিখ মোৰ বিষ মোৰ চতিশ
শনিপাত আমুকাৰ মোৰ পানী কৃত্য কৰো, বামৰ ভাৰ্যা
নীতাই জাবে সৰ্ব্ব বিষ পানী কৃত্য কৰো ॥১॥ অজীৰ্ণ
ভাৰে নাৰীত দিলো পাক, কোন কোন মোৰৰ কোন কোন
নাও, বিষ মোৰ আৰৈয়া মোৰ, চেঙ্গা মোৰ বাঘ মোৰ,
সোতা মোৰ, খুন্দা মোৰ, হব মোৰ হব জাবিলো মোৰ
ঘাৰা চতি নামি পৰ । মচ মচ বছে পানী নকৰ মোৰ
ভাটি উজনি, চন্দ্ৰ সূৰ্য্য দিলে ভাটি শুকান পুখুৰী
লীঘল পানী, জাবিলো মোৰ কৰিলো পানী, উৰি গল
পৰি গল পাখী, কোন কোন মোৰক
গুণি পৰি গল বাখি, কোন কোন মোৰৰ কোন কোন নাও,
পৰি জাতি মোৰৰ উতপতি কওঁ, মটা বাঘছে মোৰ

যাতি বাঘ হৰিণা মোৰ, হৰিণী মোৰ, অজীৰ্ণ মোৰ, কেকোৰা
মোৰ, বতিওৰা মোৰ, ফন্দিয়া মোৰ, কুকুৰিয়া মোৰ
গুবুৰিয়া মোৰ, আৰৈয়া মোৰ, পুৰৈয়া মোৰ, চেঙ্গা মোৰ
বেঙ্গা মোৰ, চিলা মোৰ, চিলনি মোৰ, পঘাগুণঠিয়া মোৰ
খুন্দা মোৰ মোৰক কাটি কৰো খণ্ড খণ্ড । ব্ৰহ্মা দিলে
গঙ্গাৰ জল, এতেকে মোৰৰ ভাঙ্গিলো বল আকাশলৈ চাই
মাৰিলো পানী, দেৱৰ বচন নকৰিবি হানি । হব বিস্ত হব
সকলো পানী উঠি পৰ ॥২॥

অৰে অৰে জেঠি মোৰ তোৰ জানো জন্ম জাতি
হবৰ পুত্ৰ মৰিচিৰ নাতি, পৰীক্ষিত ৰাজাৰ পুত্ৰ
ভৈলা জন্মজয়, তেসানি জেঠি মোৰ কুম সাৰ শনি
পাত নিপাত,—উকালি মোৰ, ভেদ মোৰ গৈলন্ত পলাই—
ইকৰা গছত গৈ লৈলন্ত শৰণ, ৰাখা পুৰন্দৰ বুলি, দেখিয়া
ইন্দ্রৰ যুগুত মন, তোপোলা বান্ধিয়া কৰিলা গুপুত, ইন্দ্রৰ
সাহসে আসিলা ধাই, তোপোলা মেলিয়া দিলো পেলাই ।
জেঠি মোৰ শনিপাত মোৰ কুম মোৰৰ বিষ নাই,—ফুট
ফাট বিষ নাই ছং ছংকাৰ চাৰি যা লক্ষাৰ পাৰ ॥৩॥

গুণ গুণ মহা গুণ জাৰো মই, কাণ পাতি শুন কোন
কোন মোৰৰ কোন কোন নাও, পুৰৈয়া, আৰৈয়া, হোপা
শনি পাত, গোপলতা ধনু টঙ্কৰ, চিলা মোৰ চিলনি মোৰ
জেঠি মোৰ, তোৰ জানো জন্ম জাতি, মহাদেৱে দিলে ব্ৰহ্মায়
স্ৰজিলে, দুই দণ্ডৰ ভিতৰত ভৈলা উতপতি ॥৪॥

হালধিৰ দোক ফটিকৰ বাৰ, তোৰ মুখ দেখিলে
কাল বিকাল কি কৰিতে পাৰে, মোৰৰ বিষ যত পাতালে
লুকাইল, হব বিষ হব জাবিলো মোৰ পানী কৃত্য হই পৰ ॥*॥
কোন কোন মোৰৰ কোন কোন নাও, গুৰুৰ বচনে খেদিয়া
পেলাওঁ । পুৰৈয়া মোৰ, চিলনি মোৰ, দুধ মোৰ, ওফোন্দা

মোৰ আতিৰ মোৰ, তেজ মোৰ পুজ মোৰ, খোচা মোৰ পুটনি
মোৰ, চেঙ্গা মোৰ, চেঙ্গেলি মোৰ, বাউ মোৰ শনিপাত
মোৰ নিপাত মোৰ, পিলা মোৰ, পঘাণ্ডাঠিয়া মোৰ,
ধনু টঙ্কাৰ মোৰ, বাঘ মোৰ, জেঠি মোৰ, ঘোৰা মোৰ
নামি যা তই বামৰ আজ্ঞায়ে জাৰিলো মই তিনি দেৱ
তুমি হইবা সাক্ষী হব বিষ হব জাৰিলো চৌষষ্টি মোৰ
পানী হই পৰ । ৩৥

অথ গুৰু পথ শিক্ষা গুৰু বিদ্যা গুৰু ধনঞ্জয় ধন
আই, তোমাক আৰিলে পৰম পদ পাই । মোৰ হাক
গুৰুৰ ডাক, লৰ চৰ ব্ৰহ্মাৰ চক্ৰত পৰি মৰ । নিতাই
ধুবুনীয়ে কাপোৰ ধোৱে, সেই ঘাটে ধুবুনীৰ তন জলে
ছেই ছেই বিষ পুৰুষোত্তম বসিছে কৰিম কি ইহাক মাৰি
সিহাক চাওঁ, কাল কুটি মোৰৰ বিষ পাতালে লুকাইল,
চিৰলা চিৰলি পাত ফটিক জলে উপচিল শোপা তই
বিষ কোন কাল বাপেৰ শঙ্কৰ মাৰ গোৰী, অনাত
আছিলি সাগৰত ভৰি, বাৰীতে আছে ধুকুৰ চুমৈ চৌধ
কোটি মোৰৰ বিষ, আৰৈয়া পুৰৈয়া মোৰ, বৰলা খুন্দা
মৰা, পতাণ্ডাঠিয়া জেঠি মোৰ, বামৰ আজ্ঞায়ে গুৰুৰ
ডাক লৰে যদি মোৰৰ বিষ নামি থাক ॥ * ॥ যদি
মোৰৰ বিষ লৰ চৰ মহাদেৱৰ জন্মত ধৰ, ব্ৰহ্মাৰ চক্ৰত
পৰি মৰ, কুম কুম কুমৰে কাই যমৰ নগৰী, তোমাৰ
ঠাই বাড়ীত আছে ঘুকু চুমৈ তলে মানুহক—পাইলি
লাগ ত্ৰিদশ কোটি দেৱতাই তোমাক সোধে বুদ্ধি, খোছনি
বিক্ৰনি হয় বাঘিনী আৰৈয়া পটা গুণাঠিয়া ধেনু ফন্দিয়া
মোৰ কাছ কামুৰিয়া—শিক্ষি মোৰ হব বিষ হব চৌষষ্টি
মোৰ পানী উঠি পৰ ॥ ৩৥ বিৰহি মোৰ আক এক পাছে
বিত শূন্য হাক ডাক,—শিৰ শিৰোৱা, মোৰ জাৰো নীলকণ্ঠ

মোৰক জাৰি পেলাও ঠেলি । ঐ জাতি মোৰৰ জল পানী
কৃত্য কৰি কৃষ্ণৰ চৰণে নমস্কাৰ কৰো । গোৰী মাৰক
নমস্কাৰ কৰো হুং হুংকাৰ ছাৰি যা লঙ্কাৰ পাৰ নাহিবি
আমুকাৰ ঘৰ বাড়ী সীমাৰ সঞ্জাৰ ॥ ৩৥

মেক মূলে মহাদেউ বসিয়া আছন্ত, পাছে বসুদেৱ,
কাৰ্য্য সুখিলন্ত শনিপাত মোৰ, নিপাত মোৰ, জেঠি মোৰ,
পোৰা মোৰ, কুলি মোৰ, চক্ষু মূন্দা শ্যাম তনু সোমবাৰে
উতপতি । শ্ৰীৰামৰ আজ্ঞায়ে সমস্তে মোৰক পানী কৃত্য
কৰো - ॥ ৩৥ - আনিলো জল সাগৰৰ হন্তে জাৰিলো জল
পশ্চাৰি জয়ন্তে আসন্ত পাৰ্শ্বতী মূৰ মেলাবন্তে মোৰ জল
জাবন্তে জজ্ঞা মাজে ব্ৰহ্মা বসিয়া আছন্ত যাহানি দক্ষিণক
চাইল লৈ গৈল কচুপাতত পাই,—সিঞ্জিল পানী ব্যালিছা
কোটি মোৰৰ ভাগিল সমাজ হব বিষ হব চৌষষ্টি মোৰৰ
বিষ নামি পৰ । মোৰ বচন লৰ চৰ গুৰু বধ কৰ, মোৰ
বচন লৰ চৰ ভক্ত বধ কৰ, মোৰ বচন লৰ চৰ সাতোটা
কপিলা বধ কৰ, মোৰ বচন লৰ চৰ সাত জনী গৰ্ভৱতী স্ত্ৰী
বধ কৰ, মোৰ বচন লৰ চৰ দেবী আইৰ স্তনত ধৰ, মোৰ
বচন লৰ চৰ মহাদেৱৰ জন্মত ধৰ, মোৰ বচন লৰ চৰ ব্ৰহ্মাৰ
চক্ৰত পৰি মৰ, মোৰ বচন লৰ চৰ সন্মগ্ন সীতা দেবীৰ
আজ্ঞা ভঙ্গ কৰ, হুং হুংকাৰ চাৰি যা লঙ্কাৰ পাৰ, নেথাকিবি
আমুকাৰ ঘৰ বাৰী সীমা সঙ্কাৰ ॥ ৩* ॥

সাপৰ মন্ত্ৰ

হাত গুৰু বাত গুৰু সম্বৰণ কৰো নিজ গুৰু পিতৃ
গুৰু শিৰত তুলি ধৰো । গুৰুৰ বচনে গুৰুৰ আদেশ
গুৰুক নমস্কাৰ কৰো । হেৰা সাথিনী মেঘ নল দুই দল

গাটল ফল খাওঁ ফল শুখাও জনত ভিন্সয় কৰো।

গুৰুৰ বচনে গুৰুৰ আহে গুৰুক নমস্কাৰ কৰো।
বি গল শগুণি পৰি গল পাখী, কোন কোন সৰ্পৰ কোন
কান জাতি। গল গল মেটা লৰিল মাঠা বাৰেও
হব তেৰেও পাখী পক্ষে পক্ষে সৰি গল পাখী, কাউৰী
গম ঘাউ কোন পিনে মৰিলে শৰীৰত ঘাও, বিষক
কনিলো বিষক বিকিলো বিষক কাটি কৰি খাই যাওঁ।
ধাবাব পুখুৰী ধুবুৰী কাপোৰ ধুই আছিলে নিতাই
পা সৰ্পে খালে সৰ্পে খাই কৰিব কি মই জানো
মহাদেউ ঈশ্বৰৰ গুণ গুৰু দেউ ঈশ্বৰৰ গুণ চকু চাওঁতেই
হুতি গল বিষ, হৰ বিস্ত হৰ চৌষষ্টি সৰ্পৰ বিষ জাৰো
পানী কৃত্য হৈ পৰ ॥*

উৰি গল শগুণি পৰি গল পাখী কোন কোন সৰ্পৰ
কান কোন জাতি চাৰিও পুখুৰী চাৰিও বিষ চৌদ্ধ
বন্ধায় বোলে নাইকীয়া বিষ, সাপে গল চৰিবলৈ নেউল
গেলা চৰিবলৈ সাপে নেউলে লগ পাই আগ ডোখৰ
এৰি মাজ ডোখৰ খাই। শুন শুন বাপু নেউলৰ বাণী
আছদি মাটি আনি তাকো জীয়াই তই থাক বাৰী চুকত
মোকে বোলে সাক্ষী হৰ বিস্ত হৰ আমুকাৰ সৰ্পৰ বিষ
জাৰো পানী কৃত্য হৈ পৰ ॥*

উৰি গল শগুণি পৰি গল পাখী সোণৰ পুখুৰী
কপৰ পাৰ তাৰে খাইলা হাৰে মূৰে পাই ভিতৰে মাৰলী
কৰা কেও নেপালে উখা ধিতাই মুখে জাৰো চাণ্ডলনী বিন্ত
বিয়াই দান ডোল ভাঙ্গি গৈয়া লেঙ্গি জোঁ গোসাই শুনা
শুনা বাপু নেউলৰ বাণী চিলা হেন মন্ত্ৰ জুলুকী পকৰা
তোমাক প্ৰণাম কৰোঁ সুরৰি সুরৰি হৰ বিষ হৰ চৌষষ্টি
সৰ্পৰ বিষ জাৰো আমুকাৰ পানী উঠি পৰ ॥*

উৰি গল শগুণি পৰি গল পাখী কোন কোন সৰ্প
কোন কোন জাতি, সাপৰ নাও কুছিয়া দাপত নাই
কেতে থিনি আছিলো মাৰৰ গৰ্ভত, লহ লহ জিহ্বা কা
বিকালে ছত্ৰ নামে হালোৱাই হাল বাই ডুবে ডম্বক বাজ
কামাখ্যা পতমাই কঁৱৰী তোমাক প্ৰণাম কৰো সুরৰি সুর
অনাদি মুছিয়ৰ গুৰু, গুৰু থাকোতে কহো মৰি যাও য
পিতৃ ভূটীয়া কাপে খাই মানুহ গৰুতবামৰে জীয়াই। ধনত
কৰিয়া কি মই জানো মহাদেউ ঈশ্বৰৰ গুণ গুৰু দেউ ঈশ্ব
গুণ চকু চাওঁতে তুটি গৈলা বিষ হৰ বিস্ত হৰ চৌষষ্টি স
বিষ জাৰো আমুকাৰ পানী কৃত্য হৈ পৰ ॥*

উৰি গল শগুণি পৰি গল পাখী কোন কোন সৰ্প
কোন কোন জাতি সাপৰ নাউ কুছিয়া তৰা মৰলীয়া পা
গুৰি মচোৱা সোকা গোম হোলোঙ্গা গোম আঁসৈয়া গে
চেঙেলীয়া গোম তাঙনি গোম মাটি ফেটী জতৰি ফেটী চক
ফেটী এগ্ৰেঠা দাহি বাশলা কাৰ্শলা কলা হালধীয়া কা
বিৰলী শকা শাকিনী গোম গোমুণী বাত জিকৰা চিলা
মন্ত্ৰ জোলুকী পকৰা তই খাই কৰিব কি মই জানো মহা
ঈশ্বৰৰ গুণ গুৰু দেউ ঈশ্বৰৰ গুণ চকু চাওঁতে তুটি গল
শীত গিৰি পাৰ, বন্ধা কৰা কামৰূপী কামাখ্যা মাৰ ॥*

উৰি গল শগুণি পৰি গল পাখী সৰ্পৰ কাঠি কা
সৰ্পৰ কৰা তাতে আছে কালী দেউ বাজা, কালী দেউ বাজ
কাল কুটি কঁৱৰী মহাদেউ বাজাৰ যি হেন্দুলীয়া খা
শুৱাই থৈছে চৌষষ্টি বিষৰ আদি চৌষষ্টি বিষ বো
কৰিব কি মই জানো মহাদেউ ঈশ্বৰৰ গুণ গুৰু
ঈশ্বৰৰ গুণ চকু চাওঁতে তুটি গল বিষ শীত গিৰি
বন্ধা কৰা কামৰূপী কামাখ্যা মাৰ ॥*

সৰ্পৰ ধৰণী

ধৰণী ধৰো! আৰ্টি ধৰণী ধৰো! ভাটি মই ধৰণী ধৰো!
 পূবৰ গাঁঠি । পূবৰ ধৰণী পূবে ধৰো! পশ্চিমৰ ধৰণী
 পশ্চিমে ধৰো! দক্ষিণৰ ধৰণী দক্ষিণে ধৰো! উত্তৰে আছিলে
 মই মই ধৰণী ধৰো! মহাদেউৰ আজ্ঞা পাই । বাজে থক
 ক ভিতৰে কলিয়া কি ফুল ফুলিলে নিছিলো মলিৰ
 থৰ ওপৰ কুণ্ডল পৃথিৱীত থাক । সাগৰৰ পানী তুলিব
 পাৰে যি, মোৰ ধৰণী মেলিব পাৰে সি । লব চৰ ব্ৰহ্মাৰ
 ক্রত পৰি মৰ, লব চৰ মহাদেউৰ আজ্ঞা ভঙ্গ কৰ মোৰ
 বচন লব চৰ পাৰ্ৱতীৰ তন নখে বিদাৰস । মোৰ বচন
 শুকৰ ডাক মই সৰ্পৰ বিষৰ ধৰণী ধৰো! আমুকাৰ যৈতে
 ধৰো! তৈতে থাক । ইসৰ বচন কৰিব চন সাক্ষী কৰি
 বদ এক জন ॥*॥

—ইতি সৰ্পৰ ব্যাধিৰ মূল মন্ত্ৰ সমাপ্ত—

এই পৃথিৱী মন্ত্ৰ তাৰতে ফলিয়াব, তাত কোনো সন্দেহ
 কৰিব । কেৱল শুক ভকতলৈ টোপোলা বান্ধি বিহ-
 ঙ্গনীৰে তিনি বাৰ জাৰিব । সৰ্পৰ ধৰণী চুলিৰে ধৰিব ।

—*—
 অন্ত